הוי אומר זה טלה א"ר אסי אמר רבי יוחנן זר שסידר את המערכה חייב כיצד הוא עושה פורקה וחוזר וסודרה מאי אהני ליה אלא [א]פורקה זר וסודרה כהן מתקיף לה ר' זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר ולא והרי אברים ופדרים סוף [ב]עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן תחלת עבודה דיממא היא [ג]דא"ר אסי א"ר יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אינו צריך לקדש שכבר קידש מתחלת עבודה ואלא קשיא אלא כי איתמר הכי איתמר א"ר אסי א"ר יוחנן זר שסידר שני גזירי עצים חייב הואיל ועבודת יום היא מתקיף לה רבא אלא מעתה תיבעי פיים אשתמיטתיה הא דתניא [ד]מי שזכה בתרומת הדשן זכה בסדור מערכה ובסדור שני גזירי עצים למימרא דעבודת יום בעיא פיים עבודת לילה לא בעיא פיים והרי אברים ופדרים סוף עבודה דיממא היא והרי תרומת הדשן משום מעשה שהיה למימרא דעבודת יום ושזר חייב עליה מיתה בעיא פיים אין זר חייב עליה מיתה לא בעיא פיים והרי שחיטה שאני שחיטה דתחלת עבודה היא אמר מר זוטרא ואיתימא רב אשי והא אנן לא תנן הכי [ה]אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה ואילו זמן שני גזירי עצים לא קתני הך דלית לה תקנתא קתני הך דאית לה תקנתא לא קתני וא"ד מתקיף לה רבי זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה ופסולה בזר והרי

למימרא דעבודת יום בעי' פיים וכו' עד והרי תרומת הדשן. תימה לי מאי קפריך אמאי לא משני תחילת עבודת יום היא כדשנינן לעיל וי"ל דהכא אתי למימר דבעינן תרוייהו עבודת יום ומיתה בזר דלכאורה משמע ליה דרבא דפריך אלא מעתה ה"ק אלא מעתה דקמחייבת בזר תיבעי פיים ומשמע נמי אלא מעתה דקרית לה עבודת יום אלמא דבעינן תרוייהו לענין פיים הרי אברים ופדרים דנהי דזר חייב עליהם מ"מ עבודת לילה היא והדר פריך מתרומת הדשן אי ס"ל כרב דלא מיחייב זר אעבודת סילוק אלמא אע"ג דלא מיחייב זר עלה בעי פיים וכן פרש"י למימרא דעבודת יום ומיחייב מיתה בזר בעיא פיים ולא נהירא מה שפי' דבלבך את"ל דסבר כרב *דהא בירושלמי יש זר שתרם רבי יוחנן אמר חייב אלא י"ל דפריך ללישנא קמא דלעיל דקאמר עבודת לילה היא:

אין זר חייב מיתה לא בעיא פיים. וא"ת הרי דישון מזבח הפנימי והמנורה י"ל כדמשני דשחיטה תחילת עבודה היא ה"נ נימא דישון מזבח הפנימי תחילת עבודה דהקטרה היא ודישון מנורה תחילת הדלקה היא וא"ת לרבנן דר"א בן יעקב דאמרי המעלה אברים לכבש אין מעלה אותם למזבח א"כ אין זר חייב עליהן מיתה כיון דיש אחריה עבודה וא"כ למה מפיסין וי"מ דהא דאמר דהיכא דאין זר חייב עליה דאין מפיסין היינו פיים בפני עצמו אבל הני עיקר פיים היינו בשביל השחיטה וי"ב אחיו הכהנים נמשכים עמו ולא נהירא וי"ל כיון דאין אחריהן עבודה אלא מענין גמר הולכת אברים לא גריעא בכך לענין פיים: **איכא** דאמרי מתקיף לה רבי זירא וכו'. נ"ל לפרש דאדלעיל קאי דא"ר יוחנן זר שסידר את המערכה חייב וכו' ואקשי ליה רבי זירא וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה ופסולה בזר והשתא קאמר איכא דאמרי דהכי אקשי ליה רבי זירא וכי יש לך עבודה שיש אחריה עבודה כי הא שיש אחריה סידור שני גזירין ופסולה בזר ומתמה הגמ' אאתקפתא דר' זירא ולא והרי אברים כו' פי' אטו כל כהאי גוונא לאו עבודה תמה היא הרי אברים ופדרים דאע"ג דיש אחריהם תרומת הדשן שהיא זקוקה לעיכול איברים ופדרים כדכתיב (ויקרא ו) היא העולה על מוקדה דהיינו איברים ופדרים וכתיב בתריה והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה אלמא אף על גב דתרומת הדשן זקוקה לה וגמר עבודת עיכול איברים היא אפ"ה חשיבא עבודה תמה וזר חייב עליה כיון דאברים ופדרים ומגס מתחיל מבעוד יום ואי בעי מקטר להו אתמול אי בעי מקטר להו בלילה ותרומת הדשן זמנה אינה אלא בלילה כדאמר לעיל (כ.) כל הלילה והרים כ"ש סידור מערכה כיון דזמנה רק בלילה כדכתיב על מוקדה על המזבח כל הלילה ומינה נפקא לן לקמן בפ"ג (דף לג.) סידור מערכה וסידור שני גזירי עצים לא הויא אלא ביממא כדכתיב ובער עליה הכהן עצים בבקר ומינה נפקא לן לקמן בפ"ג (שם) סידור שני גזירין דדוקא עבודת יום שיש אחריה עבודת יום לא חשיב תמה כגון קבלה והולכה שיש אחריה זריקה ואידי ואידי עבודת יום נינהו אבל חדא בלילה וחדא ביום נימא שפיר דעבודה תמה היא. ומשני סוף עבודה דיממא לעולם סידור מערכה לאו עבודה תמה כיון שיש אחריה סידור שני גזירין דהוו גמר הסידור ואע"ג דהא הויא בליליא והא הויא ביממא ודקשיא לן מאברים ופדרים שאני התם דתרומת הדשן לא שייכא לה ואינה גמר עבודתה וטפילה לה דאדרבה העלאת אברים עצמה טפילה לגמר עבודת יום שלפניה היא והרי תרומת הדשן שיש אחריה עבודה הולאת הדשן דחשיבא עבודה לר' יוחנן גופיה אליבא דת"ק דר"א דפסיל בה בעלי מומין ואפ"ה זר חייב עליה ללוי ואפילו רב לא פטר אלא משום דעבודת סילוק היא אבל עבודה תמה מיקרי ואמאי הא יש אחריה הולאה אלא על כרחך כיון דתרומת הדשן דוקא בלילה והולאה אי בעי ביממא אי בעי בליליא איקרי שפיר עבודה תמה *כ"ש סידור מערכה דהוא בליליא דווקא דעבודה תמה היא אע"ג דיש אחריה סידור ב' גזירין כיון דהא דוקא בליליא והא דוקא ביממא ומשני תחילת עבודה דיממא היא כלומר הולאה לא שייכא לה ולא גמר עבודתה היא דתרומת הדשן היא תחילת עבודת יום דלאי בעי לא עביד שום עבודה אחריה אלא עבודת יום דהולאת דשן אינה עבודה בכל יום אלא כשהיו צריכים דאמר בפ"ב דתמיד וברגלים לא היו מדשנין אותו מפני שהוא נוי למזבח מתקיף לה רבא ותיבעי פיים כל זה מאיכא דאמרי לעיל איכא דאמרי לישנא אחרינא באתקפתא דרבא והא דללישנא קמא לא פריך כי הכא יפיסו לה בפני עצמה היינו משום דהכא משמע לן דקאמר מפני שהיא עבודה תמה שאין אחריה עבודה לעולם וקס"ד דוקא עבודה הדומה לה שאין אחריה עבודה בסוף פעם בו ביום ולהכי פריך כיון דחשובה כל כך יפיסו לה בפני עצמה והיינו דקא פריך למימרא דעבודה תמה שמעולם אין עבודה אחריה בעי פיים הא לאו הכי לא והרי אברים ופדרים דזמנין כשנעשין בלילה יש אחריהן תרומת הדשן

הוי אומר זה עולה. תמיד של שחר הזקיקן הכתוב בו למערכת עצים חדשה בכל בקר (א) ואש על המזבח תוקד בו (ב) והן מוקדה סידור המערכה היא כדתניא לקמן בפ"ג (ו) ובער עליה הכהן עצים בבקר וערך עליה העולה ואמר מר העולה עולה ראשונה אבל שאר קרבנות לא הוזקקו לחידוש מערכה והני עצים ואש דכתיבי בבן בקר לאו לאגרוכי סידרי עצמו אלא משום דעדיין לא נאמרה פרשת סידור המערכה הכתובה בצו את אהרן וכאן התחיל לדבר בצרכי עולה והוצרך לומר האיך תיעשה כתב בן כאן (ז) ונתנו אש וערכו עצים לאסידור מערכה דשחרית קאי: **חייב.** מיתה: **פורקה.** הזר אין צריך כהן לסתור סידורה אלא הזר בעצמו: **והרי אברים ופדרים.** הקטר חלבים שהוא כל הלילה ושווינהו לעיל (כד.) מארבע עבודות שהזר חייב עליהן מיתה: **והרי תרומת הדשן.** דכתיב כהונה: **אלא קשיא.** וכי יש לך עבודה שכשירה בלילה שפסולה בזר: **ועבודת יום היא.** דכתיב ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר: **אלא מעתה.** דחשיבא כולי האי שהיא עבודת יום וזר חייב עליה: **למימרא דעבודת יום בעי פיים.** מדמתקיף רבא אלא מעתה תבעי פיים מכלל (ג) הך עבודה היא בעיא: **והא אנן לא תנן.** שיהא סידור שני גזירין עבודת יום: **אם הגיע זמן השחיטה.** אם האיר המזרח ועת לשחוט את התמידין שהשחיטה פסולה בלילה דכתיב (ויקרא יט) ביום זבחכם: **דלית ליה תקנתא.** אם נשחט בלילה: **דאית ליה תקנתא.** אם סידרן בלילה פורקן וחוזר וסודרן ביום לכך לא הטריחו לעלות לגג ולראות אם הגיע (ג) שאותו הטורח לא הטריחו אלא שפעם אחת עלה מאור הלבנה ודימו שהאיר המזרח ושחטו את התמיד כדקתני לה בפ"ג (דף כח.) אבל סידור גזירין סידורו בקרקע עזרה משהאיר המזרח ואם טעה במאור הלבנה לא איכפת להו שהרי יש תקנה בדבר: **שיש אחריה.** סידור עבודה סידור שני גזירין ופסולה בזר להתחייב מיתה: והרי

עין משפט נר מצוה

מב א מיי' פ"ט מהל' ביאת מקדש הלכה ט:

◆

מוסף רש"י

סוף עבודה דיממא היא. שהוא גמרו של קרבן שנשחט ביום ונזרק דמו ביום (לעיל כב.). **קידש ידיו לתרומת הדשן.** דכתיב והרים את הדשן, בכל בקר היה נוטל במחתה מן הגחלים המאוכלות הפנימיות ויורד ונותנה במזרחו של כבש בדרומו של מזבח, כדכתיב ושמו אצל המזבח, ושם היה נבלע במקומו והיא היתה בכל יום ראשונה לכל העבודות (זבחים כ.). **למחר אין צריך לקדש.** אם לא יצא מן המקדש, ואפילו לרבי דאמר בשחיטת קדשים (שם יט:) לינה מועלת בקידוש ידים ורגלים, מודה הוא דמקרות גבר עד צפרא לא פסלה לינה (לעיל כב.). **שכבר קידש מתחילת עבודה.** שזו תחלת עבודת יום הבא (זבחים כ.). **שני גזירי עצים.** שני בקעיות עצים ארוכים כמדת רוחב המערכה ונותן אותן ממעל עלי המערכה ומקרא יליף לה (לעיל כו:) ובער עליה הכהן עצים, יבער על המערכת העצים שני גזירי עצים, דהא קרא במערכה משתעי, רישא דקרא והאש על המזבח תוקד בו וגו'. וכל מוקדה שבענין לשון מערכת מדורה היא (לעיל כב.). **אמר להם הממונה.** ראה לקמן כח. הדרן עלך בראשונה

◆

תוס' ישנים

דאיצטריך ליה לאוקמי וערכו לדרשה אחריתי וקשה לרבי דבסוף פ"ק דזבחים אמרינן דעבודה שאפשר לבטלה לר"ש לאו עבודה היא ופריך והרי הולכת אברים לכבש דאפשר לבטלה ואמר מר והקריב הכהן זו הולכת אברים לכבש ומשני היכא דגלי גלי אלמא איצטריך כהן דהולכה לגופיה דס"ד דלא בעי כהונה הואיל ואפשר לבטלה והכי [מרבינן] מיניה סידור שני גזירין ומיהו אין קושיא כל כך אי לא הויא הא דרשה דהכא לר"ש אלא לרבנן דידיה ואע"ג [דלית] ליה לעיל דסידור שני גזירין בעי כהונה ועוד אמינו למימר לר"ש נפקא כהונה דסידור שני גזירין ממילא דאין זר קרב לגבי המזבח כמ"ש לקמן (דף מה.) א"נ ל"ש וכי תעלה על דעתך זר קרב לגבי המזבח כו' ור"י דהתם אית ליה אי לאו קרא הוה אמינא דעביד במפוחא אבל לר"ש לית ליה האי סברא אבל קשה לה"ר אלחנן דהא לפירוש הקונטרס דלקמן ספי' דלר"ש איצטריך למכתב כהונה גבי הנחת אליתא הא לאו קרא הוה אמינא שיושעם מרחוק או יזרקם ע"ג המזבח הא ה"נ איכא למימר גבי שני גזירין מיהא רבי פירש לקמן דדרשינן בפ' שני דזבחים (דף יח.) הכהן בכיהונו: למדבר לעולה שטעון שפה. בהולכת אברים לכבש מיירי ולא בהקטרה מדכתיב בתריה והקטיר מכלל דעד השתא לא איירי בהקטרה ותנן נמי בתמיד כשהיה כ"ג רוצה להקריב התמיד היה מקטירו כולו אך קשה קצת ללישנא דועברו עלים על האש משמע דמיירי בנתינה על האש ודומיא דסידור שני גזירין שהיו על האש ממש אלא נראה לרבי דולאי בהקטרה טעין שפה דכהן גדול שאני שיכול להקריב כל שעה שירצה כדאמרינן לעיל פ"ק (דף יד.) ומיהא על כרחך צריך קרא שיכול להקריב דאי ליכא קרא הא מנא לן כיון שטעון שפה: (ע"כ שייך לעמוד א')

וכי יש לך עבודה שכשרה בלילה ופסולה בזר. תימה זר דלאו מיוחד עליה דכתיב גו את אהרן וגו' היא העולה על מוקדה וגו' ולעיל נמי אמרינן לסידור גזירין בעי כהונה אבל הכא איירינן בפסול מיתה והא תאמר מנין לנו שאין כאן פסול מיתה לפי שהיא [כשרה] בלילה הא גבי זר הקרב יומא לא כתיב יום ולא ממעטינן לילה י"ל דפשיטא ליה שאין עבודה חשובה אלא של יום וביום

מסורת הש"ס

א) [לעיל כב.], ב) זבחים כ. [כב.: ע"ש לעיל כב. לקמן כח. ע"ש], ג) [לעיל כב. לקמן כח.], ד) לקמן כח. מנחות ק. [תמיד ל.], ה) [ויקרא ו], ו) [דף לד.], ז) [ויקרא א].

◆

גליון הש"ס

תוס' ד"ה למימרא. דהא בירושלמי יש. תמוה לי דלמאי נ"ל דפרכינן אי ס"ל לר"י כרב, הא כפשוטו ניחא דפרכינן לרבא דס"ל דפיים תלי בחייב זר א"כ לרב דהכהרמה אין זר חייב עליה למאי יהיה פיים ומה בכך דר"י לא ס"ל כרב מ"מ ק' לרב למה היה פיים. גם תמוה לי על תירוצם נלע"ק מ"מ יקשה איך אמר ר"י זר שתרם חייב הא הוי עבודת לילה וצ"ע: ד"ה **איכא דאמרי** כו'. כ"ש סידור מערכה דהוא בלילה דוקא דעבודה תמה היא. ע"ל דף לג. תד"ה אביי.

◆

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה הוי אומר כו' חדשה בכל בקר דכתיב ואש על כו' עלים בבקר **בבקר** וערך עליה כו' דכתיבי בבן בקר בויקרא לאו לאגרוכי: (ב) ד"ה למימרא כו' מכלל **דהך** עבודה היא **דבעיא** פיים: (ג) ד"ה דאית ליה כו' ולראות אם הגיע הזמן שאותו הטורח לא הטריחו אלא לפי שבפעם אחת:

◆

רבינו חננאל

א"ר יוחנן זר שסידר המערכה חייב. כיצד עושה פורקה זר, וסודרה כהן, ואקשינן והלא סדור בלילה הוא וכי יש עבודה כשרה בלילה ופסולה בזר, ופרקינן הנה אברין ופדרין שפקעו מעל גבי המזבח שמחזירין עד חצי הלילה ופסולה בזר, ודחינן סוף עבודה דיממא הוא, כלומר כבר העלום על גבי המזבח ביום, וזה סוף אותה העבודה הוא, והנה תרומת הדשן שהיא בלילה ופסולה בזר, תחלת עבודה דיממא היא, דא"ר יוחנן קידש ידיו לתרומת הדשן למחר אין צריך לקדש שכבר קדש מתחלת עבודה. ואמאי לא דחי אימא שכבר קידש מתחלה לעבודה כמו שרחה בתחלת הפרק. נאמר לפי שלא עמד אלא א' איבעית תימא לעולם עבודת יום היא מעיקרא סבור זו השנויא רשני, ועלתה בקושיא, והתריצנא להא דר"י הכי זר שסידר שני גזירין חייב הואיל ועבודת יום היא. אלא מעתה כיון שעבודת יום תיבעי פיים. אשתמיטתיה הא דתניא כו'. למימרא דעבודת יום בעיא פיים עבודת לילה לא, והרי אברים ופדרים דעבודת לילה הוא, ותניא כשם שמפיסין לו לתמיד שחרית כך מפיסין לו ערבית. ואע"ג דאוקימנא בשבת הואיל ומשמרות מתחלפות בשבת מיהא מפיסין, ואפי' למ"ד אין מפיסין לא אמר אלא אין מפיסין בפני עצמן, אלא הם שזכו בכלל הפיים של תמיד השחר, הן הן הזוכין בתמיד של בין הערבים, ואפילו באברים ופדרים שעבודה אחת היא, מכל מקום בפיים הן הן הזוכים בתמיד של בין הערבים הן הזוכין בהחזרת איברים ופדרים כי עבודה אחת היא. ודחינן האי סוף עבודה דיממא היא. והרי תרומת הדשן כו' אמר רב אשי והא אנן לא תנינן לה כי שני גזירין עבודת יום הוא. דתנן אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה, ואילו זמן שני גזירין לא קתני. ופרקינן השחיטה דלית ליה תקנה שאחר שישחוט לא יתכן לו להחזירו קתני, אבל סידור גזירין שיכול לפורקו אלא קתני. איכא דאמרי הכי מקשי ליה, וכי יש עבודה שיש אחריה עבודה בלילה ופסולה בזר.

מיתה: שכבר קידש מתחלת עבודה. תימה אמאי לא משני כדמשני ברים פירקין שכבר קידש מתחלה לעבודה י"ל לית ליה לרבי יהודה דהכא ההיא שינויא דס"ל כלדרך טעמא לעיל מיהו היה מצי למיפרך על מילתיה דר' יוחנן דהא לאו [illegible] איכא דאמרי פריך לה מיהו כך פירכא דתרומת הדשן איתא לכ"ע דאפילו לרב דפטר לעיל ממיתה לא פטר אלא מקרא דעבודת מתנה ולא מטעם שכשרה בלילה אך קשה מאי טעם דחשיב תרומת הדשן תחלת עבודה דיממא כלל י"ל כיון [illegible]

א) נ"ל גרי זירא. ב) היא סוף דבור ואח"כ מה"ד למימרא דעבודת וכו' עד הגיע כפ"י. ג) מדפריך.